

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

vrijdag 27 december 2013

MEDITATIE

De Naam Jezus

Onze tekst spreekt over de naamgeving van de Heere Jezus. De engel verscheen aan Jozef in een droom om het raadsel van Maria's zwangerschap op te lossen. In het 21^e vers kreeg Jozef de opdracht: 'en gij zult Zijn Naam heten Jezus'.

Zijn onvoorwaardelijke gehoorzaamheid blijkt uit onze tekst: 'en heette Zijn Naam Jezus'. Tot vandaag de dag is de naamgeving van een kind een belangrijke zaak. Ouders zijn er vaak al langere tijd voor de geboorte mee bezig. Meestal is een van de eerste vragen na de geboorte: Wat is de naam? Toch zegt onze naam zo heel weinig. De oorspronkelijke bedoeling van de naam was niet alleen om iemand van anderen te onderscheiden. De naam drukte uit wie de persoon was. Adam gaf voor de zondeval de dieren namen

'en heette Zijn Naam Jezus'.

Mattheüs 1:25

naar hun aard. Hij drukte de aard van het dier in de naamgeving uit. Door de zonde is ons verstand echter verduisterd geworden. Wij bezitten het vermogen niet meer op deze wijze namen te geven. In de tijd van de Schrift drukte men nog vaak een gedachte of verwachting uit in de namen. Hierin bleken zelfs Gods kinderen het nogal eens mis te hebben. David noemde zijn zoon Absalom, dat is vader des vredes. In tegenstelling tot zijn naam is Absalom een grote onruststoker geweest. Salomo noemde zijn zoon Rehabeam, dat is rijkvermeerderaar. Juist onder hem is het rijk gescheurd! Als God namen geeft, vergist Hij Zich nooit. Hij drukt in de naam precies uit wie iemand wezenlijk is. De Naam Jezus is een door God gegeven Naam. In Mattheüs 1 werd de naam aan Jozef bekendgemaakt. In Lukas 1 aan Maria.

God geeft ook ons een naam. We lezen in Romeinen 5: 'Daarom gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben'. God noemt ons dus allen zondaren. En als God dat zegt zijn we ook zondaren. Hij vergist Zich nooit. Helaas weten de meesten het niet. Zonder ontdekking noemen we onszelf een vrome of godsdienstige. De tollenaar beleefde wat het was een zondaar te zijn. Hebt u dat ook reeds geleerd?

God noemt dit Kindeke Jezus. Deze Naam was er al in het Oude Testament. Het is de Griekse vorm van het Hebreeuwse Jozua. Jozua en Hosea wezen heen naar Hem. De Heere Jezus is echter de Vervuller van deze Naam. Na Hem past het niemand meer die naam te dragen. Hij heet niet alleen Jezus, Hij is het ook. Hij draag Zijn Naam met recht, want de engel zegt tot Jozef: 'Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonde'.

Deze Naam is door God aan Jozef en Maria bekendgemaakt. Zij hadden het anders nooit geweten. Zij hebben Hem ook deze Naam mogen geven. Dit zal gebeurd zijn op de achtste dag. De jongentjes kregen hun naam met de besnijdenis. We lezen in Lukas 2: 'Als acht dagen vervuld waren dat men het Kindeke besnijden zou, zo werd Zijn Naam genaamd Jezus'. Jozef en Maria hebben Hem Jezus geheten, omdat zij wisten dat Hij Jezus was. Door goddelijke openbaring verstonden zij de waarheid van de Naam. Maria mag in Hem in haar lofzang 'haar Zaligmaker noemen'. Met verwondering roept zij uit: 'hoe heilig is Zijn Naam'. Dat maakt zo'n groot verschil. Wij kennen de naam Jezus uit de Schrift. Dat wil nog niet zeggen dat wij de Persoon Jezus ook kennen. Tijdens Zijn omwandeling op aarde noemden velen Hem Jezus. Zij kenden wel de Naam, maar zij wisten niet dat Hij Jezus was. Zo is het noemen van deze vijf letters niet genoeg. Het gaat om de Persoon van de Naam en de Naam van de Persoon. Slechts aan diegenen, die de naam zondaar leren verstaan, zal de Naam Jezus op Gods tijd worden geopenbaard. Dan kun je veel over Jezus gehoord hebben, maar dan zie je pas voor het eerst dat Hij Jezus is.

Verschillende malen lezen we in de Schrift van een naamsverandering. De naam zondaar kan door God nog veranderd worden. 'Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Een velen tot rechtvaardigen gesteld worden'. Heeft

Inhoud

- 1 De Naam Jezus
- 2 Op weg naar Kerst (4)
De wijzen uit het oosten
- 3 De Heilige Geest (26)
- 4 Matthew Henry, een rokende vlaswiek op oudejaarsavond
- 5 Commentaar:
In de gunst bij het hele volk
- 6 In goede orde (2)
- 7 Aan de rand
- 8 Even maar...
- 9 Trouwelijk hen geleid
Jaaroverzicht 2013
- 13 Boekennieuws
- 13 Kerknieuws
- 14 Kerkdiensten

die naamsverandering reeds plaatsgevonden? Onszelf een andere naam geven heeft geen zin. Dan blijven wij immers dezelfde. Als God een andere naam geeft zijn we ook een ander. De Naam Jezus wordt nooit meer veranderd. Als dat zou gebeuren was zaligworden niet meer mogelijk. Er is onder de hemel immers geen andere Naam...

Wij raken onze naam weer kwijt. Er zijn op aarde beroemde namen geweest. Waar zijn ze gebleven? De gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn, maar van de bozen

geldt: 'God doet hun naam met hen vergaan, door 't hoogste strafgericht, 'Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid'. Van die Naam geldt: 'God heeft Hem een Naam gegeven welke boven alle Naam is; opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie degenen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn. Het is van tweeën een: wij die naam hier door genade spellen of wij zullen het straks gedwongen doen.

Nunspeet,

ds. A. Schot

4

Op weg naar Kerst

De wijzen uit het oosten

'En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het Kindeke met Maria, Zijn moeder, en nedervallende hebben zij Hetzelve aangebeden.'

Mattheüs 2:11a

In artikel 27 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis staat dat Christus een eeuwig Koning is, Dewelke zonder onderdanen niet zijn kan. Dat zijn onderdanen uit het oude bondsvolk, maar ook uit de heidenen. Het gaat in onze tekst over enige wijzen uit het oosten. Het waren magi-

ers, mensen die zich met astrologie, natuur- en geneeskunde bezig hielden. Deze mannen hebben een ster gezien. Dat is natuurlijk niets bijzonders, deze mensen deden niets anders dan naar de sterren kijken. Maar hier is het toch iets anders. In de kanttekeningen staat dat het geen gewone ster aan de hemel geweest is, maar een bijzonder geschapen licht, gelijk de vuurkolom was, die de kinderen Israëls door de woestijn leidde.

De wijzen zeggen dat ze gekomen zijn om die geboren Koning te aanbidden.

Hoe komt het dat die mensen deze ster in verband met de geboorte van de Heere Jezus brachten? Dat is niet zo vreemd. Het woord van God was niet helemaal onbekend in het oosten. Er leefde een gedachte dat in het westen een koning geboren zou worden, die vrede brengen zou. Het volk van Juda is in Babel in ballingschap geweest. Zouden de vromen onder hen gezwegen hebben over de ster die in Jakob op zou gaan? Dan willen we ook Daniël noemen die aan het Babylonische hof een belangrijke positie had. Hij stond aan het hoofd van de wijzen.

Grote keerpunten in de heilsgeschiedenis gaan gepaard met bijzondere verschijningen in het rijk van de natuur. God strijdt met hagelstenen ten tijde van de richter Jozua. Bij de wijzen was het een bijzondere ster. Calvijn zegt dat de wijzen geholpen werden door de bijzondere openbaring van de Heilige Geest.

De wijzen gaan op reis. Een reis die we als het goed is allemaal moeten maken. Het is toch niet moeilijk om een lijn te trekken naar de bekering van zondaren. Er zijn voor ons figuurlijke sterren: De vermaningen in Gods huis om de Heere te zoeken: 'Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij uw hart.' 'Verlaat de slechtigheden en leeft.' 'Laat u met God verzoenen'. Stap toch uit de sneltrein van het jachtige leven. Anders zullen al die sterren eenmaal tegen ons getuigen. De Heere maakt wel lijdzame mensen, maar geen lijdelijke. Zo werkt de Heere door alle tijden heen, al is de onkunde nog zo groot. Dan kunnen we in stad Verderf niet blijven. God zorgt wel voor Zijn eigen werk.

Er valt wat op. Ze gaan die ster niet met andere sterren vergelijken. Nee, ze gaan, in de hitte van de dag en de koude van de nacht. Een reis die ongeveer vijf weken duurt. Als ze dan in Jeruzalem aankomen, vragen ze niet: 'Is er een koning geboren?' Ze vragen: 'Waar is de geboren Koning der Joden?'

Als we nog leven zoals we geboren zijn, dan hebben we veel vragen: Zou het wel waar zijn wat ze bij ons in de kerk leren? Hebben wij het alleen bij het rechte eind? Maar als de Heere met het ontdekkend werk van Zijn Geest komt, dan krijgen we eeuwigheidsogen. Ik moet sterven en voor God verschijnen. De wijzen zeggen dat ze gekomen zijn om die geboren Koning te aanbidden. Letterlijk staat er: 'In onderdanigheid groeten'. Als de Heere genade geeft, wordt Hij groot en wij klein. De wijzen

De Geest der heerlijkheid

'Indien gij gesmaad wordt om den Naam van Christus, zo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.'

1 Petrus 4:14

hebben enkel maar verwonderde gezichten gezien. Luther heeft eens gezegd: 'Toen ik pas op de weg naar het hemelse Sion was, dacht ik dat iedereen net als ik, heel veel over de dood dacht'. Dan kun je niet begrijpen dat anderen zo rustig leven.

Herodes heeft de schriftgeleerden en de overpriesters laten komen. Zij hebben iets meegedeeld uit de oudtestamentische geschriften. Zo worden de wijzen onderwezen. Zelfs dode handwijzers, dat waren de geestelijke leiders toch, kunnen Gods Kerk onderwijzen. Zo moeten Gods kinderen leren om van de mensen af te zien, om het bij de Heere der heirscharen te zoeken, maar ook te vinden.

De wijzen verlaten Jeruzalem. Er is niemand die met hen meegaat. Voor hen onbegrijpelijk. Hoe is dat in ons leven? Hebben we misschien voor heel veel dingen belangstelling, maar niet voor de dingen van Gods koninkrijk? De wijzen hebben waarschijnlijk in de nacht gereisd. We zien zo vaak dat de Heere dan het donker op doet klaren. Dan wordt de weg geopend in Hem, Die van Zichzelf zei: 'Ik ben de Weg, en de Waarheid en het Leven'. Dan kan het zijn dat we met ons hart het kerstevangelie horen midden in de zomer.

De wijzen gaan op reis. Een reis die we als het goed is allemaal moeten maken. Het is toch niet moeilijk om een lijn te trekken naar de bekering van zondaren.

De Heere heeft door de ster de weg gewezen. Dan komen ze bij Maria, een eenvoudige vrouw, zonder aardse grootheid en heerlijkheid. Uiterlijk is er ook geen verschil met een ander kindje. Maar Hij is wel God, geopenbaard in het vlees. Er is grote blijdschap bij de wijzen. Ze vallen neer en aanbidden het Koningskind. En Hem eerbiedig hulde biën... Goud, wierook en mirre worden gegeven. Vreugde zal er ook bij Maria geweest zijn. Zij heeft dit alles gezien en gehoord.

De wijzen verlaten Bethlehem met lege koffers, maar met volle harten. Ook van hen geldt: 'Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u het goede werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus'.

Wanneer het gaat over de Geest der heerlijkheid, dan mogen we natuurlijk denken aan de heerlijkheid die de Geest bezit als derde Persoon in het Goddelijke wezen. Die heerlijkheid Gods waar de profeet Ezechiël van spreekt in Ezechiël 1:28: "Gelijk de gedaante van den boog, die in de wolke is ten dage des plasregens, also was de gedaante van den glans rondom; dit was de gedaante van de gelijkenis der heerlijkheid des HEEREN; en als ik het zag, viel ik op mijn aangezicht, en ik hoorde een stem van Een Die sprak.

We kunnen ook denken aan de heerlijkheid waarmee de boodschap van de geboorte van de Heere Jezus werd gebracht, zoals we daarvan lezen in Lukas 2:8 en 9: 'En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hun kudde. En zie, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreze'.

Maar hier in 1 Petrus 4:14 spreekt de apostel over de heerlijkheid waarmee de Geest des Heeren de Kerk bekleedt. De dichter van Psalm 87 heeft daar ook over gesproken in vers 3: 'Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods. Sela'.

En dan gaat hij verder om die heerlijke dingen te benoemen. Wanneer het gaat over de inwoners van die stad. Dat de Heere ze zal tellen in het opschrijven der volken. Hun namen staan geschreven in het bevolkingsregister van Sion. Maar Hij gaat ook spreken over de blijdschap van die burgers. Wanneer hij zegt: 'En de zangers gelijk de speellieden, mitsgaders al mijn fonteinen, zullen binnen u zijn'. Ze zullen zich in God mogen verblijden.

Wat een heerlijkheid zal ook eenmaal hun deel zijn. Eerst naar de ziel, maar ook eenmaal naar lichaam en ziel beide. Daar spreekt Petrus van in 1 Petrus 1:4: 'Tot een onverderfelijke en onbevleedelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u'.

Zullen wij ook eenmaal delen in die heerlijkheid?

Ermelo, ds. P. Melis

Matthew Henry, een rokende vlaswiek op oudejaarsavond

Het jaar heeft haast zijn loop volbracht. Velen zijn uit dit leven weggenomen. 'Maar hoe weinig heb ik voor God gedaan', klaagde Matthew Henry aan het einde van het jaar 1693. 'Ik heb dit jaar veel tijd verwaarloosd, maar indien ik door genade enig goed heb gedaan, dan is dat zeer onderscheiden van het wereldse leven. God geve dat ik in dat goede mag toenemen'.

Op oudejaarsavond trok Matthew Henry zich naar gewoonte terug in zijn studeerkamer, om te overdenken hoe de dagen voorbij waren gesnel, hoe geslacht na geslacht de oude weg naar het graf was gegaan, hoe zeer hij ook in zijn ambtelijke bediening was tekort geschoten: 'Klagen moet ik over mijn verdorvenheid; het smart mij, zo traag te zijn in het goede te doen. Wat het eerste betreft, ben ik als de rokende vlaswiek, en ten opzichte van het andere als een gekrookt riet, voortdurend vol met ijdele gedachten'. Matthew Henry had van zijn vader - ook predikant - geleerd om bij de wisseling van het jaar aparte overdenkingen te schrijven. Veel van die aantekeningen (in het Latijn) zijn bewaard gebleven, schrijft Janny Bout in haar biografie over Henry, "Een getuige van het Licht" (Den Hertog, Houten, 1994). Bout schrijft: 'Op oudejaarsavond vinden we hem in zijn studeerkamer, al schrijvend bezig: 'Ik ben aan het

einde van een jaar gekomen, maar mijn werk is nog niet af. Veel heb ik verzuimd ten opzichte van de besteding van mijn tijd en het doen van mijn plicht, veel verkeerd gedaan en weinig uitgevoerd. Weinig ben ik in genade opgewassen, hoewel ik veel barmhartigheid van God heb ontvangen. Veel gaven zijn niet wel besteed! Het is alleen het bloed van Christus dat alles tussen mij en mijn God moet vereffenen. Dat is het rustpunt van mijn kostbare ziel'.

Eind 1693 schrijft Henry: 'Veel weldaden heb ik van God mogen ontvangen. Ik ben nog in het land der levenden en ook mijn vrouw is gespaard gebleven. (...) Indien mij dit jaar iets heeft aangesproken, dan is het wel de zoete overdenking geweest van de heerlijkheid die eenmaal geopenbaard zal worden'. Een ander jaar schrijft hij: 'Ik heb dit jaar voleindigd! Ik klaag niet over de Heere, maar over mijzelf en over mijn ellendig hart. En wat mijn klachten nog doet toenemen, is het feit dat ik al zo dikwijls over mijn zonden heb geklaagd en niet verbeterd ben. Mijn toevlucht is tot het bloed van de Heere Jezus Christus dat van alle zonden reinigt en tot het nieuwe verbond, waarin mijn behoud ligt'.

Matthew Henry had altijd al een zwaar mishagen over zichzelf, maar in het bijzonder op oudejaarsavond was dat het geval. Eind 1699 schrijft hij: 'Ik bid God om Zijn barmhartig-

heid en genade, opdat ik, terwijl ik anderen predik, zelf niet verwerpelijk zal bevonden worden. Mocht de verdorvenheid van mijn vlees toch gedood worden en mocht de Geest van Christus werken, wonen en tronen in mijn ziel. Hij sta mij bij in het uitoefenen van mijn ambt en schenke mij Zijn leiding bij het prediken. Bewaar mij Heere, voor dwaalleringen en leid mij in alle waarheid. (...) Heilig, o Heere, de sterfgevallen die dit jaar in mijn familie en onder mijn vrienden plaatsvonden aan mijn hart. (...) Ik bid U voor de families waar het hoofd van het gezin is weggenomen, voor de weduwen en wezen. Wees hun genadig, Heere!'

Veel reden om vergenoegd te zijn over zichzelf, had Henry niet, vond hij. 'Een groot deel van de tijd heb ik verwaarloosd, niet op de juiste wijze waargenomen, want anders zou ik meer gevorderd zijn met mijn verklaring van de evangelist Johannes. De

Op oudejaarsavond trok Matthew Henry zich naar gewoonte terug in zijn studeerkamer, om te overdenken hoe de dagen voorbij waren gesnel.

zonde omringt mij zo gemakkelijk. Het goede dat ik wil, doe ik niet. Ook betreur ik mijn tekortkomingen en gebreken in mijn ambtelijke arbeid. Mijn gebeden zijn zo koud en ongevoelig, ik spreek niet duidelijk genoeg over de Goddelijke zaken en ik neem ze ook niet ter harte. Ach, hoe groot is mijn nalatigheid in heilige zaken'. Dat alles schrijft Matthew Henry, de man die in tien jaar tijd (het grootste deel van) de bekende Bijbelverklaring schreef. Met de pen!

'Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen'. Over deze woorden uit Psalm 90 schrijft Matthew Henry: 'Wij moeten leven onder het voortdurend besef van de kortheid en de onzekerheid van het leven en het snelle naderen van de dood en de eeuwigheid. Wij moeten zo onze dagen tellen, dat wij er ons werk mee vergelijken, en er dienovereenkomstig dubbele vlijt aan besteden, als degenen die geen tijd hebben om te beuzelen. Zij, die deze rekenkunst willen leren, moeten bidden om Goddelijk onderwijs'.

Matthew Henry werd geboren op landgoed Broad Oak.

Lieren,

J. van 't Hul

In de gunst bij het hele volk

'Streng, strikt, zwaar en gesloten', dat waren de associaties die het woord reformatorisch opriep op een bijeenkomst van welzijnswerkers die beroepsmatig met mensen uit deze kring te maken hadden. Op de opiniepagina van het RD werd daar onlangs over geschreven. Is die typering terecht? Moeten we daartegen protesteren of is er vanwege die negatieve beeldvorming vooral reden om bij onszelf te rade te gaan?

In ieder geval is die beeldvorming niet onbelangrijk. Daar wordt tegenwoordig ook veel aandacht aan besteed. Vorige maand promoveerde Cors Visser, directeur van de christelijke denktank Forum C, op een proefschrift getiteld "In de gunst bij het hele volk". Dat verwijst naar het begin van het Bijbelboek Handelingen, waar gezegd wordt dat het volk de apostelen en hun volgelingen in grote achting hield (Hand. 5: 13). En dat terwijl Petrus en Johannes in hun prediking de mensen niet naar de mond praatten.

Wanneer in de bredere samenleving het Woord van God beslag legt, wanneer daar met respect en waardering gesproken wordt over Gods knechten en Gods kinderen, dan is dat iets om dankbaar voor te zijn. Dat bewaart voor allerlei uitspattingen in de zonde en biedt - menselijkerwijs gesproken - een goede ingang voor de verkondiging van het Evangelie.

Overall tegengesproken

Vaak zal het echter anders zijn. Aan het eind van het boek Handelingen lezen we dat Paulus in Rome bezoek krijgt vanuit de joodse gemeenschap. Hun beeld van de christenen is duidelijk negatief. Het is immers een sekte die overall wordt tegengesproken. Opvallend is dan dat Paulus niet in de eerste plaats zijn best doet om dit negatieve beeld dat zij van hem en zijn volgelingen hebben, in positieve zin bij te stellen. Nee, hij brengt de boodschap die hij van Godswege brengen moet, zonder de scherpe en aanstotelijke kanten er af te halen (Hand. 28: 17-29). Ook elders in het Nieuwe Testament

wordt duidelijk dat het beeld dat anderen van de christenen hebben, vaak negatief is. De heidenen lasteren degenen die in Christus geloven en vinden het een vreemde zaak 'als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid' als waar zij zich aan overgeven (1 Petr. 4:3-4).

Paulus had ervaren dat afgodische verering en steniging soms dicht bij elkaar liggen (Hand. 14: 11-19). Dat gold ook voor zijn Meester. Het 'kruis Hem' volgde kort na het 'Hosanna, gezegend is Hij Die komt in de Naam des Heeren'.

Dat alles neemt niet weg dat er van een nauwgezette levenswandel van de gelovigen iets uitgaat. Daarentegen wordt door een slordig leven Gods Naam gelasterd en de zaak van Gods Koninkrijk grote schade toegebracht. Als het in vraag 86 van de Heidelbergse Catechismus gaat over de goede werken waartoe Gods kinderen verplicht zijn, wordt als laatste argument genoemd 'dat door onze godzalige wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden'. De levenswandel heeft dus een missionaire spits. Zou het althans moeten hebben.

Aanstekelijk christendom

Uiteraard moeten we daar niet verkeerdt mee omgaan. De laatste decennia wordt met name in evangelische kring sterk de nadruk gelegd op de noodzaak om een 'aanstekelijk' christen te zijn. Christenen en christelijke gemeenten moeten er voor zorgen dat ze aantrekkelijk zijn voor de buitenwereld. Ze moeten de liefde van Jezus uitstralen door hun levensgedrag en door allerlei vormen van hulpbetoon. Ieder mens moet weten dat hij door God geliefd is en dat God een geweldig mooi plan heeft voor zijn leven.

Op die manier hoopt men het Evangelie nieuwe aantrekkingskracht te verschaffen tegenover de sterke secularisatietendenzen in onze cultuur. Door voortdurend te spreken over de zonde en over Gods toorn tegen de zonde, door de nadruk te leggen op het verwerpelijke van abortus en homoseksualiteit, door je te blijven verzetten

tegen de vrouw in het ambt en tegen de evolutieer, stoot je alleen maar mensen af. Daarmee werp je onnodige blokkades op voor de voortgang van het evangelie. Maar op die manier krijgen we een Evangelie naar de mens. Dat zal duidelijk zijn.

We moeten er juist rekening mee houden dat een Bijbelse levenswandel in deze wereld verzet oproept. Dat was vroeger niet anders. Ook toen werd de 'goede wandel in Christus' gelasterd (1 Petr. 3:16). In deze wereld komt het immers voor dat het goede kwaad genoemd wordt en het kwade goed. Dat Gods geboden (bijvoorbeeld ten aanzien van huwelijk en seksualiteit) beschouwd worden als een keurslijf. Als een ongehoorde inperking van de vrijheid van de mens en van zijn recht op zelfontplooiing.

Christenen zijn het zout der aarde en het licht der wereld, opdat de mensen hun goede werken mogen zien en hun Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken (Matth. 5:13-16). Maar helaas verkiezen velen voor hun ziel het ongezouten, bedorven voedsel dat in deze wereld wordt aangetreft. En het licht dat schijnt in de duisternis, zal lang niet door iedereen als zodanig gezien en ervaren worden. De mensen hebben immers de duisternis liever gehad dan het licht (Joh. 3: 19).

Geëerd en geprezen

Als daarom buitenstaanders de reformatorische kring ervaren als 'streng, strikt, zwaar en gesloten' is dat niet iets om erg van te schrikken. Het kon vriendelijker geformuleerd worden, maar dat de buitenwereld er ongeveer zo over oordeelt, is wel te plaatsen. In ieder geval is het voor ons tegenwoordig meer dan ooit nodig om aan anderen dingen uit te leggen en toe te lichten. We leven immers in een post-christelijke tijd. Petrus roept de gelovigen op om altijd bereid te zijn tot verantwoording. Om rekenschap te geven van de hoop die in hen is. 'Opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden' (1 Petr. 3:15-16).

Als iemand het bij een avondmaalsdienst in een reformatorische kerk schokkend vindt dat de meeste kerkgangers niet aangaan, of een begrafenisdienst als één grote bedreiging ervaart - ook dat werd in het RD-artikel genoemd - dan kan men zich daar iets bij voorstellen. Maar dat komt ook omdat zo iemand volstrekt vervreemd is van de Bijbelse boodschap. In veel kerken is Gods genade vanzelfsprekend geworden en staat de hemelpoort voor

iedereen open. Zo worden mensen bedrogen voor de eeuwigheid. De Bijbel spreekt daar volstrekt anders over. Het Evangelie is ongetwijfeld een blijde boodschap. Een blijde boodschap voor de wereld. Maar dat betekent nog niet dat het ook in deze wereld door velen als zodanig beschouwd zal worden. Het is immers een blijde boodschap voor verloren zondaren. Overigens zijn er onder ons allerlei dingen die niet zo zouden moeten zijn. De betreffende bijeenkomst van welzijnswerkers ging over hulpverlening bij huiselijk geweld in reformatische kring. Dat is geen kleine zaak. Dergelijke traumatische gebeurtenissen doen zich helaas ook in onze gemeenten voor. Natuurlijk, elders gebeurt dat even-

eens. Maar bij mensen die dagelijks aan tafel uit de Bijbel lezen en wekelijks onder de verkondiging van het Woord zitten, zou dat toch anders moeten zijn. Huiselijk geweld en andere misstanden in reformatische kring dragen onmiskenbaar bij aan een negatief beeld. En dat is dan niet ten onrechte.

Als de Heidelberger de eerste bede van het Onze Vader behandelt, begint het antwoord met: Geef ons eerstelijk dat wij U recht kennen. Dat is voor alles nodig. Om te eindigen met de bede dat Gods Naam om onzentwil niet gelasterd, maar geëerd en geprezen worde. Daar gaat het om.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

2

In goede orde

Bij de verkiezing van ambtsdragers heeft de kerkenraad de eerste en grootste verantwoordelijkheid. Vervolgens hebben ook de leden hun verantwoordelijkheid. Daarbij kunnen vragen opkomen: hoe kan men verantwoord kiezen als men de kandidaten niet of nauwelijks kent? In het vorige artikel kwamen enkele gedachten naar voren. We willen nog wat verder hierover nadenken.

Het is in de kerk dus wezenlijk anders dan in de burgermaatschappij. In het maatschappelijke leven kunnen mensen een vereniging oprichten en een bestuur kiezen. De ledenvergadering

vormt dan feitelijk het hoogste orgaan. De leden verlenen het bestuur mandaat en kunnen dan ook het bestuur naar huis sturen. Zo is het in de kerk niet. Daar lopen de lijnen principieel anders. Namelijk van boven af. Bij de Koning der kerk vandaan. En zo is in de gemeente de kerkenraad het hoogste gezagsorgaan.

Kandidaatstelling in de kerkenraad

De kerkenraad heeft de eerste en grootste verantwoordelijkheid inzake de voorziening in de ambten. Dat is naar Gods Woord en naar de kerkorde. De kerkenraad zal bij de kandidaatstelling in biddende afhankelijkheid te werk gaan, in het besef hoe noodzakelijk de leiding van de Heere in deze zo gewichtige zaak wel is.

Bij de kandidaatstelling zal de kerkenraad op verschillende zaken letten. Mag er bij de kandidaat sprake zijn van een leven in de vreze des Heeren? Zijn er beginselen - en verdere leidingen - van het nieuwe leven gewerkt door de Heilige Geest? Mag er hopelijk ook sprake zijn van een daarmee overeenkomende deelname aan het Heilig Avondmaal? Of misschien een oprechte begeerte daartoe? Is zijn levenswandel tot een voorbeeld in de gemeente en voor hen die buiten zijn? Heeft hij gaven die zo nodig zijn om in het ambt te kunnen dienen?

In dit alles is er uiteraard wel enig onderscheid of het over een kandidatuur voor ouderling of voor diaken gaat. We begrijpen allen wel dat het hier over tere en gewichtvolle zaken gaat. Inderdaad kan een kerkenraad alleen biddend om de leiding van de Geest des Heeren dit werk doen. En dan nog zal het niet altijd even helder liggen. Maar waar wij tastend de weg zoeken te gaan, wil de Heere wel Zijn leiding betonen.

Andere verantwoordelijkheid

Vanuit deze verantwoordelijkheden komt de kerkenraad tot kandidaatstelling. Vervolgens kiest de mansledenvergadering uit de gestelde kandidaten. De leden moeten de verantwoordelijkheid die bij de kerkenraad ligt ook bij de kerkenraad laten liggen. Men moet daar ook niet in indringen. Uiteraard zijn daar grenzen aan; vandaar ook het recht van approbatie met soms de plicht tot het indienen van wettige bezwaren. Maar dan gaat het over zaken in leer en leven die min of meer de openbare zijde van de persoon betreffen.

Wanneer een man die belijdend lid is bijvoorbeeld nog maar kort in een gemeente woont, mag hij toch de stemmingsvergadering bezoeken. Daar gaat hij naar toe om een stem uit te brengen. Misschien stemt hij op degene die alfabetisch het eerste staat of op degene die hij nu juist wel enigszins kent en voor wie hij best respect heeft. Maar hij gaat naar de ledenvergadering om een stem uit te brengen. Daartoe heeft de kerkenraad de vergadering immers bijengeroepen. Hij gaat niet om een blanco stem uit te brengen. Bovendien is een blanco stem van onwaarde. Een blanco stemt telt ook niet mee; evenmin als de 'stem' van iemand die niet naar de vergadering gekomen is. Blanco stemmen moeten bij het bepalen van de meerderheid dan ook afgetrokken worden.

Stemmen op een ledenvergadering is een belangrijke aangelegenheid. Het gebeurt ten diepste voor Gods aangezicht. Deze ambtsdragersverkiezing zal - als het goed is - ook een plaats hebben in het persoonlijk en huiselijk gebed. Uiteindelijk gaat het er dan niet om dat mijn stem zo belangrijk is. Het gaat om het beleid van de Heere. 'Het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van de Heere'.

(wordt vervolgd)

Geldermalsen,

ds. P. Mulder

Het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van de Heere.

Aan de rand

Randkerkelijkheid is geen nieuw verschijnsel. Het is er door de eeuwen heen geweest en het is er nog. Wel is er een verschuiving te constateren in de aard van de randkerkelijkheid.

Aan de verschuiving in kerkelijk Nederland is te zien dat mensen nog wel gelovig willen zijn, maar dat zij nauwelijks nog verbonden willen zijn aan een kerkelijke gemeente. Zij geloven wel, soms in een soort God, soms alleen in een hogere macht. Voor de invulling van hun leven zijn zij op zoek naar een bron. De bron blijkt niet meer God of Gods Woord te zijn, maar een zekere spiritualiteit, een hogere werkelijkheid. Daarbij staat de ervaring van de mens centraal. Een deel van deze randkerkelijken staat nog wel bij een kerk ingeschreven, maar men komt er niet of nauwelijks meer.

Ook onder ons

Binnen de gereformeerde gezindte en binnen onze gemeenten is er eveneens sprake van randkerkelijken. Zij bezoeken onregelmatig de kerkdiensten, tonen geen betrokkenheid op het kerkelijke leven, leven niet met de gemeente mee en bezoeken meestal geen verenigingen. Als we deze mensen spreken, blijken ze soms vol verwijten te zitten. Aan de communicatie met de kerk schort nogal het een en ander. Kortom: ze hebben het gehad met de kerk. Nu wil dat niet zeggen dat

deze mensen in het maatschappelijk leven geen oog voor anderen zouden hebben en alleen voor zichzelf zouden leven. Sommigen zijn zelfs vele uren actief in het vrijwilligerswerk. Een ander soort randkerkelijken vinden we onder tweeverdieners. Zij lopen het gevaar dat zij nauwelijks tijd hebben voor het bezoeken van kerkdiensten, weinig betrokken zijn en zeker niet kunnen deelnemen aan het kerkelijke leven. Deze mensen leven nogal eens alleen voor het hier en nu.

Moedbenemend?

In Nederland zien de kerken steeds meer leden die randkerkelijk zijn over de rand verdwijnen. Daadwerkelijk nemen deze mensen afscheid van de kerk. Dat is zeker moedbenemend. Temeer als we beseffen dat het voor ieder mens onmogelijk is om op zijn eigen wijze en met zijn eigen opvattingen, buiten God en Zijn Woord om, de Heere te dienen en lief te hebben. Er is geen alternatief! Het weggaan uit de gemeente is vrijwel nooit tegen te houden, zeker niet als de wereld en het wereldse denken in het leven de overhand krijgt. We zien dat bij de enkeling, jong en oud. We zien het ook bij gezinnen, die langzaam afgroeien van de kerk.

Aandacht

Moeten we dus maar met de armen over elkaar afwachten? Is het juist

Lege banken.

om te denken: 'Laat vallen, wat vallen moet'? Nee, het is beslist van belang om, waar het mogelijk is en waar de mensen voor ons nog bereikbaar zijn, aandacht te hebben voor hen die over de rand dreigen te vallen. Toon belangstelling voor hun welbevinden in het dagelijkse leven. Mist u al enige tijd en om onbekende redenen iemand naast u in de kerkbank? Bel dan eens op. Zo'n telefoontje kan soms al veel betekenen!

Leef mee in vreugdevolle en verdrietige omstandigheden. Juist het schenken van aandacht aan deze medemensen met een onsterfelijke ziel kan remmend werken op de kerkverlating. Weet u wat in Spreuken 18:24 staat? 'Een man die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden; want er is een liefhebber die meer aanleeft dan een broeder'. Matthew Henry tekent daarbij aan: 'Wij moeten ons vriendelijk houden, ons vriendelijk betonen. Wensen wij vrienden te hebben en te behouden, dan moeten wij niet alleen hen niet beledigen en niet met hen twisten, maar wij moeten hen liefhebben, en dit doen blijken door alle uitdrukkingen van tederheid en liefde, door vrij en openhartig met hen te zijn, hun genoeg te doen, hen te bezoeken en hen welkom te heten, en inzonderheid door hun alle goede diensten te bewijzen, die wij kunnen, hen in alles naar ons beste vermogen van dienst te zijn; dat is: ons vriendelijk te houden'.

Wat is het erg als mensen afhaken vanwege ons handelen en optreden! Dat kan immers gebeuren, omdat wij beperkte, zondige mensen zijn. Het is aan te bevelen het eigen hande-

Afgrond.

len onder de loop te nemen. We moeten ook de moed hebben om op ons handelen terug te komen, als blijkt dat dat verkeerd was.

Nieuwe initiatieven

Om de betrokkenheid op elkaar als gemeenteleden te vergroten zijn er tal van initiatieven mogelijk. Te denken valt aan opvoedingsondersteuning voor onze gezinnen, aan daadwerkelijke hulp bij werkloosheid, aan mantelzorg bij lichamelijke, psychische of maatschappelijke problemen, aan ouderenzorg, en dergelijke. Soms komen zulke initiatieven vanuit de kerkenraad of via verenigingen, soms ook van buitenaf. Ze verdienen zeker onze steun, want met het uitvoeren dit soort initiatieven wordt de onderlinge band in de gemeente versterkt

en kan men elkaar tot grote steun zijn. En vervullen we zo ook niet - al is het in alle gebrek en tekort - de wet van Christus (Matth. 22:37-40)?

Het is bekend dat randkerkelijken meestal als vrijwilligers op bovengenoemde terreinen niet zo betrokken zijn. Het kan anders liggen als zijzelf hulp nodig hebben. Dan mogen we proberen elkaar daarin te vinden.

Geven onze inspanningen dan de garantie, dat deze mensen terugkeren? Nee, zeker niet, maar die gedachte moet ons niet verhinderen ons best te doen. In Prediker 10:9 lezen we: 'Wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht!'

De Heere alleen

Er is veel werk te doen. Er is veel stof tot bidden! Wulfert Floor zei eens over

zijn kinderen, dat hij - toen ze jong waren - veel met hen sprak over de Heere. Toen ze ouder werden, kon dat niet meer, maar sprak hij veel met de Heere over zijn kinderen. Zo geldt dat ook voor onze medemensen die zich aan de rand van de gemeente bevinden en eroverheen dreigen te vallen. Kunnen we dan niet meer mét deze leden bidden? Dat we hen dan toch zullen meenemen in ons gebed om alle zorg over hen aan de Heere voor te leggen.

God deed in het verleden op het gebed grote wonderen. God doet dat ook vandaag nog. Soms mag dat voor velen, soms voor de enkeling, tot eeuwig behoud zijn.

Werkgroep gezin

Even maar...

Knielen

Het is altijd weer een plechtig ogenblik, wanneer een jong bruidspaar in de kerk neerknielt voor Gods aangezicht. Samen geknield begonnen. Een mooi begin! Natuurlijk kan er vorm zijn zonder hart. Maar het wezen heeft toch altijd een vorm. Je kunt een leeg melkpak hebben. Met niets erin. Maar de melk alleen zonder verpakking is niet verkrijgbaar. Psalm 134: 2 is gezongen: 'en knielt eerbiedig voor Hem neer...' Dan gaan twee jongvolwassenen als kleine kinderen door de knieën voor God. Er wordt iets beleden zonder woorden. Zoals ze dat van jongs af geleerd hebben. Na de inleidende zin: 'Aangezien we van onszelf niets goeds hebben en alle goede gaven van Boven komen...' wordt er met en voor hen gebeden. Gebeden om de onmisbare werking van Gods Geest in hun hart en in hun huis. Want van onszelf is er geen enkele verwachting. Onze liefde voor elkaar en onze beste voornemens schieten tekort. Het moet werkelijk allemaal van Boven

komen. Dáárom knielen we neer. Wat is het groot als in dit knielen de beleving van het hart ligt: 'van onszelf zijn we onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad'. Daarom knielen we niet alleen nu neer, maar ook in de toekomst. In goede en kwade dagen. Alleen en samen.

In knielen wordt onze kleinheid voor God uitgedrukt. In knielen belijden we zonder woorden onze totale hulpeloosheid en afhankelijkheid. Maar waar halen we de vrijmoedigheid vandaan om dit zo te doen? Omdat Gods Woord er ons hartelijk en dringend toe oproept: kniel toch neer, buig in ootmoed. Waar halen we de vrijmoedigheid vandaan om ons zo tot de Alwetende te wenden? Omdat aan het begin van het Bijbelse onderwijs over het huwelijk gezegd is: 'dat de Heere de gehuwden Zijn hulp en bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerm minst verwacht'. Ook wanneer het zo verzondigd is, zo donker is, zo muurvast zit... Zelfs dan. Hoe weten we dat zo zeker? Omdat het huwelijk

een inzet van de Schepper Zelf is. Door Hem is het uitgedacht en door Hem ingezet. Ter wille van Zijn eigen inzet dus is het God Die helpt in nood. En er is nóg een reden van Gods zekere hulp. Omdat de Middelaar Zijn herschepende arbeid niet begonnen is tijdens een begrafenis, maar op een bruiloft. 'Om Jezus' wil' dus. Hij Die de scheppingsinzet van Zijn Vader zo hoog eerde. Hij die niet tevergeefs in Kana kwam en daar werkte.

Om deze twee redenen wil de Heere onverdiend horen en helpen in onze nood en dood. Daarom knielen we op onze trouwdag. Daarom knielen we als we het niet durven en kunnen verwachten dat de Heere nog naar zo één zou horen. Daarom knielen we als we geen hulp en bijstand meer zien. Daarom knielen we zonder woorden tot de God van Abraham, Izak en Jacob.

Zouden we in het nieuwe jaar niet eens wat meer knielen...?

v. A.

Trouwelijk hen geleid

JAAROVERZICHT 2013

□ *'Bewaar en vermeerder Uw Kerk.' Dat bidt volgens de uitleg van de Heidelbergse Catechismus de Kerk in de tweede bede in het volmaakte gebed. Bij alle kerkelijk werk, zoals dat in het achterliggende jaar weer heeft plaatsgevonden, is uiteindelijk de beslissende vraag of het werkelijk heeft bijgedragen aan deze uitbreiding. Kerkelijke statistieken zeggen daarbij wel iets, maar lang niet alles. Een veelheid van activiteiten is ook maar een beperkte indicatie of er sprake is van een gezond en gezegend kerkelijk leven. De cruciale vraag is of er in 2013 nieuwelingen in Sion zijn geboren; of Immanuëls Geest werkte en oefende. En dat laat zich moeilijk weergeven in een kerkelijk jaaroverzicht zoals dit. Zo'n overzicht geeft maar een beperkte indruk. Maar de rode draad is: Hij heeft onze gemeenten trouwelijk geleid. Ondanks ons!*

Kerkverlating

Nog steeds wijzen de statistieken uit dat het ledental van ons kerkverband groeit. Dat bleek ook bij de publicatie van ons Kerkelijk Jaarboek medio juni jl. Wel is zichtbaar dat de groei afvlakt. Een dalend geboortecijfer is één factor. Maar daarnaast wordt de groei geremd doordat er jaarlijks honderden jongeren en ouderen ons kerkverband verlaten. Sommigen gaan over naar een andere kerk vanwege huwelijk of verhuizing. Een groter getal gaat omdat het de prediking in onze gemeenten niet meer kan verdragen. Men zoekt de ruimte in leer en leven. Schrijnend is dat een aanzienlijke groep de kerk helemaal vaarwel zegt. Zij willen zich helemaal niet meer laten gezeggen door het Woord van God. Voelen we de pijn van het verlies van deze - met name jongere - leden nog? Beseffen we wat dit betekent: liever de genietingen van deze wereld dan het leven naar Gods geboden en het leven met de Heere? Laat er een gedurig gebed opgaan voor deze afgedwaalde schapen.

Fusie en opheffing

De daling van ledentallen leidde in sommige gemeenten tot ingrijpende maatregelen. Voor het eerst staat er in het kerkelijk jaarboek van onze gemeenten een lijst van opgeheven gemeenten. Sedert ruim een eeuw zijn dat er 42. Een aantal om eens even over na te denken ... De kanselbijbel dicht, het kerkgebouw gesloten. Het Woord wordt daar niet meer gehoord.

Ook dit jaar waren er gemeenten die moesten nadenken over hun voortbestaan. De gemeente van Breda - een van de weinige in het Brabantse land - zal per 1 januari 2014 een afdeling gaan vormen van de buurgemeente Dordrecht. De gemeenten van 's-Gravenhage en van Scheveningen beraden zich op een fusie.

De in 1965 geïnstitueerde gemeente Hellevoetsluis is sa-

mengevoegd met die van Oostvoorne. Ds. L. Terlouw heeft op 27 november de laatste kerkdienst geleid in de gemeente te Hellevoetsluis. Vanuit Hellevoetsluis zijn tien (doop)leden overgegaan naar de gemeente te Oostvoorne. Anderen zijn overgegaan naar de gemeenten te Spijkenisse, Melissant en Dirksland. De classis Tholen heeft een commissie ingesteld die de mogelijkheden ten aanzien van de steeds kleiner wordende gemeente te Stad aan 't Haringvliet zal onderzoeken. Deze gemeente is de laatste zeven jaren gehalveerd. Er heeft in dertien jaar slechts tweemaal bediening van de Heilige Doop plaatsgevonden.

Jubilea gemeenten

Tegenover deze verdrietige terugloop stonden ook heuglijke gebeurtenissen. Verschillende gemeenten mochten gedenken hoe de Heere hen een lange reeks van jaren heeft gedragen en gespaard. Sommige gemeenten bestaan een eeuw of langer. Doetinchem, Opheusden en Westzaan mochten hun 125-jarig bestaan herdenken. De gemeenten te Berkenwoude, Kortgene en Veenendaal stonden er bij stil dat ze een eeuw geleden werden geïnstitueerd. Mijdrecht herdacht dat ze 85 jaar geleden voor het eerst tot openbaring kwam. En Apeldoorn stond stil bij het 75-jarig bestaan. Twee gemeenten bestonden een halve eeuw, namelijk die te Hoogvliet en Puttershoek. Op 23 maart was het precies 40 jaar geleden dat de gemeente te Oostvoorne werd geïnstitueerd. De gemeente Carterton in het verre Nieuw-Zeeland, die verbonden is aan onze classis Utrecht, stond stil bij het 25-jarig bestaan.

Verschillende gemeenten mochten gedenken hoe de Heere hen een lange reeks van jaren heeft gedragen en gespaard.

De herdenkingsbundels die ter gelegenheid van dit jubileum verschenen, zoals in Apeldoorn, Berkenwoude, Carterton, Mijdrecht, Opheusden en Veenendaal geven steeds het beeld dat ondanks de zonden en tekorten van mensen en ondanks alle aanslagen van de boze, de Heere eenzijdig trouw houdt.

Behalve dat gemeenten stilstonden bij een jubileum, waren er ook vele ambtsdragers die dit persoonlijk mochten doen omdat zij 25 jaar of langer hun gemeente dienden. De Heere is waard om erbij stil te staan. Twee ambtsjubilea willen we in dit overzicht niet onvermeld laten omdat deze broeders een halve eeuw het dienstwerk mochten verrichten. Broeder J.M. Goud diende de gemeente te Waarde van 1963-1970 in het ambt van diaken en bekleedde vanaf 1970 tot maart 2013 het ambt van ouderling. J. de Pater te Ermelo was vanaf 1962 tot 1984 ouderling in de in 1991 opgeheven gemeente

De Rijp. Begin 1984 werd hij ouderling in Nijkerk en inmiddels is hij gedurende een reeks van 25 jaren ouderling in de gemeente te Ermelo. Ter gelegenheid van dit ambtsjubileum werd hem een koninklijke onderscheiding uitgereikt. Niet alleen jubilea maar ook de nieuw- en verbouw van kerkgebouwen gaven reden tot dankbaarheid omdat - al is het uiterlijk - ook daarin zichtbaar wordt dat de Heere nog steeds Zijn Kerk bouwt. Niet minder dan vier gemeenten namen een nieuw kerkgebouw in gebruik, namelijk Aalburg, Ede, Puttershoek en Scherpenzeel. Een gelijk aantal gemeenten mocht een nieuw of ander kerkorgel in gebruik nemen, namelijk Ede, Elspeet, Puttershoek en Scherpenzeel. De gemeente Drachten werd verrijkt met een nieuw parkeerterrein nabij haar kerkgebouw en een verenigingsgebouw.

Generale Synode

Het is in ons kerkelijk leven altijd weer een bijzonder moment als de Generale Synode bijeenkomt. Eens in de drie jaar wordt deze meerdere vergadering gehouden. Veertig afgevaardigden - twintig predikanten en twintig ouderlingen - komen dan in Utrecht bijeen om het kerkelijk wel en wee te bespreken.

Ook dit jaar werd een synode bijeengeroepen. Voorafgaand aan de eerste zitting hield de preses van de vorige synode, ds. J.J. van Ekeveld, op dinsdag 17 september een bidstond in het kerkgebouw van onze gemeente te Barendrecht. Deze gemeente was namelijk dit keer de roepende kerk.

De volgende dag was de eerste vergaderdag. Nadat de synode namens de roepende kerk door ds. L. Terlouw was geopend, werd ds. J.J. van Ekeveld voor de zesde achtereenvolgende keer tot voorzitter gekozen. Ds. P. van Ruitenburch bracht namens de gemeenten in Amerika en Canada de groeten over. Ds. Nebius Maling deed dit namens de kerken in Papoea. Dit keer waren er geen afgevaardigden van de Nigeriaanse kerk omdat de predikanten helaas niet tijdig hun visum kregen.

In het achterliggende najaar kwam de synode vier dagen bijeen. In januari a.s. zal ze nog een keer samenkomen. Veel van wat er is verhandeld heeft u in de verslagen van de derde scriba, ds. G.J.N. Moens, in *De Saambinder* of via de artikelen in het *Reformatisch Dagblad* kennis kunnen nemen. Het is goed om op te merken dat in broederlijke liefde en verbondenheid is vergaderd. In alle openheid konden de afgevaardigden de zorgen delen. '„Heb dan de waarheid en de vrede lief" (8:19b), zo roept Zacharia ons immers op. Met name het rapport over de sterk doorgaande secularisering heeft velen aan het denken gezet. Bijzonder was het moment waarop de grote delegatie afgevaardigden van de kerk in Papoea aanwezig was. Daar werd zichtbaar dat ook in het verre Papoea het Woord wortel heeft geschoten.

Beroepingswerk

Nog steeds trekt de rubriek "beroepingswerk" veel aandacht, zeker in ons kerkverband waar de predikanten nood nog altijd groot is. In dit jaar heeft procentueel gezien een betrekkelijk groot aantal predikanten een beroep naar een andere gemeente aangenomen. Dat betekent dat de ene gemeente verblijd werd, de andere - als het goed is - de pijn voelde dat een kansel weer leeg raakte.

De gemeente Aalburg ontving met de komst van ds. J. van Rijswijk weer een predikant. Hij nam afscheid van de gemeente te 's-Gravenzande. Nadat ds. J. IJsselstein op tweede Paasdag afscheid had genomen als zendingspredikant van

de gemeente te Houten, verbond hij zich op 10 april aan de gemeente te Kampen. Ds. J.B. Zippro te Grand Rapids (USA) keerde terug naar zijn "oude vaderland". Hij werd predikant van de gemeente te Groningen, de stad waar zijn onvergetelijke schoonvader ds. D. Hakkenberg van 1985 tot 1990 heeft gestaan. Ds. C.G. Vreugdenhil en ds. D.W. Tuinier verlieten de classis Walcheren. Zij namen de herdersstaf op in respectievelijk Houten en Waarde. Na een vacante periode van slechts ruim een halfjaar werd de gemeente te Ridderkerk verblijd met de komst van haar consulent ds. G. Pater te Oud-Beijerland. Het arbeidsveld van ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel werd verplaatst naar de gemeente te Tricht-Geldermalsen. Ds. J. Schipper te Dirksland, ds. G. Bredeweg te Barneveld-Zuid en ds. J. van Belzen op Urk hebben een beroep aangenomen naar de respectievelijke gemeenten te Leerdam, Kruiningen en Oosterland. Zij hopen zich binnenkort aan hun nieuwe gemeente te verbinden. De gemeente Leerdam is vacant sinds 1965, de gemeente Kruiningen sinds 2012 en de gemeente Oosterland sinds 1975. De pastor van Carterton (Nieuw-Zeeland), ds. A.T. Vergunst, wisselde van standplaats. Hij is nu predikant van de in de USA gevestigde gemeente Waupun.

Lege plaatsen

Het ene geslacht gaat het andere komt. Dat geldt ook predikanten. Wie het kerkelijk jaarboek 2013 bekijkt, constateert dat 57 broeders een gemeente dienen. Behalve de rector van onze theologische school, broeder A. Moerkerken, worden er 19 emeritus predikanten in het jaarboek gemeld. Vier van de broeders die in die lijst worden genoemd, zijn de leeftijd van negentig jaar gepasseerd, te weten: ds. P. Blok, ds. R. Boogaard, ds. J. Mol en ds. J. Mijnders. Eerstgenoemde mag af en toe nog voorgaan, laatstgenoemde doet dat nog bijna elke zondag. Een bijzondere genade. Groter genade ontving onze geliefde vaderlijke vriend ds.

.....

Op 12 november haalde de Heere hem Thuis en mocht hij het loon van een getrouwe dienstknecht ontvangen.

.....

R. Bogaard. Op 12 november haalde de Heere hem Thuis en mocht hij het loon van een getrouwe dienstknecht ontvangen. Ook van deze 92-jarige grijsaard gold: 'En hij stierf.' Voor hem winst, voor de zijnen, onze gemeenten en ons verlies. Broeder Boogaard diende de gemeente van Leiderdorp vanaf 1 oktober 1969 dertig jaar. Het was zijn enige standplaats. Op 1 oktober 1999 kreeg hij emeritaat. Vele jaren nadien mocht hij nog voorgaan in de gemeenten. Kort woonde hij in het zorgcentrum Rehoboth te Goes.

Broeder ds. A.B. van der Heiden kreeg van de classis Gouda met ingang van 1 september 2013 op de meest eervolle wijze emeritaat. Hij heeft in 1979 de herdersstaf in de gemeente te Enkhuizen opgenomen. Vervolgens heeft hij de gemeenten te Doetinchem, Utrecht, Oostkapelle en Benthuizen gediend. Daarnaast diende hij ook het geheel van ons kerkverband, bij voorbeeld als curator van onze Theologische School.

Ambtsjubilea predikanten

Herdenken hoe de Heere hen trouwelijk heeft geleid. Dat mochten verschillende predikanten in het achterlig-

gende jaar doen. Ds. W. Harinck stond in een herdenkingsdienst op 21 september te Moerkapelle erbij stil dat hij 25 jaar geleden als herder en leraar in zijn eerste gemeente Kapelle-Biezelinghe door zijn vader, ds. C. Harinck, was bevestigd. Onder andere de burgemeester van de gemeente Zuidplas sprak de jubilaris toe en deelde hem mede dat hij door onze koning benoemd was tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau o.m. vanwege zijn langdurige inzet voor met name Dovenzorg, ZGG, Deputaatschap Buitenlandse Kerken en de Hudson Taylorstichting.

Onze emeritus predikant ds. H. Paul van de gemeente te Oostkapelle, eveneens woonachtig in Moerkapelle, beleefde het voorrecht 40 jaar dienaar van het Goddelijk Woord te zijn. Bij dit feit werd stilgestaan in een herdenkingsdienst op 22 september in zijn eerste gemeente Rotterdam-Zuidwijk. Op 27 september was het 40 jaar geleden dat ds. M. Mondria tot zijn dienstwerk werd ingeleid in de gemeente te Waardenburg, aan welke gemeente hij nog steeds verbonden is. De jubilaris heeft in de morgendienst op zondag 29 september stilgestaan bij dit ambtsjubileum. Een maand eerder, op 23 augustus herdacht deze broeder met zijn vrouw dat zij 40 jaar geleden gehuwd waren.

Het was op 12 september ook 40 jaar geleden dat ds. J. Driesen, emeritus predikant van de gemeente te 's-Gravenhage, door ds. J.C. Weststrate, destijds docent aan de Theologische School, werd bevestigd in het ambt van predikant in zijn eerste gemeente te Oostkapelle. Deze mijlpaal werd herdacht in een dienst in de gemeente te 's-Gravenhage op 15 september.

Voor ds. C. A. van Dieren van de gemeente Rijssen-Noord was 2013 ook een herdenkingsjaar. Op 5 oktober was het precies 25 jaar geleden dat hij in het ambt van dienaar des Woords werd bevestigd in de kleine gemeente te Stolkwijk. Bij dit bijzondere feit werd op die datum stilgestaan in een bijeenkomst, waarvoor ook alle leden van zijn eerste gemeente waren uitgenodigd. Het is een bijzonder voorrecht dat hij nog steeds de kracht ontvangt om deze grote gemeente te dienen en daarnaast ook de vele vacante gemeenten niet vergeet. In de gemeente Gouda werd herdacht dat ds. G. Clements 12,5 jaar aan die gemeente verbonden was.

Een bijzonder moment was ook de onderscheiding die broeder ds. W. Silfhout ontving. Hij werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving deze koninklijke onderscheiding voor zijn grote inzet gedurende zijn bijna twintig ambtsjaren, o.a. als voorzitter van het deputaatschap Kerk en Overheid, tweede voorzitter van het Deputaatschap voor Israël en van het Deputaatschap

□ Ds. Silfhout.

Kerkrecht, voorzitter van het Woerdens Beraad, vakdocent Kerkrecht aan de Theologisch School en lid van de Stichting Arbitrage. Ook mogen niet onvermeld blijven zijn gewaarde bijdragen voor *De Saambinder*.

Theologische School

Doordat één emeritus predikant ons door de dood ontviel verminderde het totaal aantal predikanten. Doordat één predikant met emeritaat ging, liep ook het aantal dienstdoende predikanten terug. Mede om die reden is het verblijdend dat in het achterliggende jaar drie kandidaten van de Theologische School werden bevestigd in de bedie-

□ Student P.G. Heijkamp kandidaat.

□ Drie kandidaten 2013.

ning van Woord en sacrament. Kandidaat S.W. Janse volgde de roeping van de gemeente te 's-Gravenpolder op. De bevestiging geschiedde door de rector ds. A. Moerkerken. Kandidaat J. van Laar mocht zich als dienaar des Woords aan de gemeente te Rijssen-West verbinden, nadat hij bevestigd was door de waarnemend rector ds. L. Blok. Kandidaat C. van Ruitenburch werd pastor van de gemeente Krimpen aan den IJssel, welke gemeente, na het vertrek van ds. P. Mulder, slechts drie maanden vacant geweest is. Hij werd tot zijn dienstwerk ingeleid door zijn broer ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack (Canada). Een vierdejaarsstudent, onze geliefde broeder P. G. Heijkamp zal met ingang van 6 januari beroepbaar zijn. Blinden worden (weer!) geleid in de weg die ze niet geweten hebben. Opdat in alles zal overblijven: 'Maar trouwe God, Gij zijt...'

Vier studenten ronden dus hun studie af. Vier nieuwe mannenbroeders konden dit jaar door het curatorium worden toegelaten, te weten: E.J. Boudewijn te Hendrik-Ido-Ambacht, J.B. Huisman te Woudenberg, J. de Kok te Krabbendijke en W. Mouw te Genemuiden.

De studenten die aan de Theologische School hun opleiding volgen, werden allen bevorderd. Tweedejaars zijn nu de broeders M.T. Al-Chalabi en M.H. Schot. De studenten H. Brons, H. van der Heiden en W.A. Zondag werden bevorderd naar het derde leerjaar. Vanaf dat moment mogen zij - naast hun noodzakelijke studie - proponeren in de gemeenten.

In memoriam

Behalve dat ds. R. Boogaard ons ontviel, werd ook een drietal predikantsweduwen uit dit leven weggenomen. Het zijn vrouwen die in hun leven deelden in de zorgen in de pastorie en gemeenten die hun echtgenoot dienden. Voor

de inmiddels overleden ambtsbroeders waren zij vaak 'de beste ouderling'. Mede daarom willen we hen in dit overzicht graag vermelden.

Op 2 maart overleed mevr. N. Dieleman-Dekker, in de leeftijd van 93 jaar. Zij was sinds 7 februari 1955 weduwe van ds. F.J. Dieleman, die laatstelijk predikant was van de gemeente te Yerseke en overleed kort nadat hij een beroep van de gemeente Moerkapelle had aangenomen.

Ruim een half jaar later, op 24 september, overleed mevr. E.I.I. Elshout-Melzian. Zij mocht de leeftijd van 91 jaar bereiken. Zij was sinds 10 augustus 1991 weduwe van ds. A. Elshout, laatstelijk predikant van de gemeente Scheveningen. Op 27 november is mevr. G.M. Venema-Kuperus overleden in de leeftijd van 89 jaar. Zij was sinds 22 augustus 2003 weduwe van ds. E. Venema, emeritus predikant van de gemeente Scherpenisse.

Na jaren van ziekte en zorgen is op 15 mei in het verpleeghuis Salem te Ridderkerk overleden in de leeftijd van 65 jaar: mevr. J.P. Schipper-Baan, echtgenote van ds. J. Schipper te Dirksland. Een groot gemis, ook in het moeten gaan verlaten van de plaats waar ze begraven ligt.

Pastoriezorgen

Zorgen in pastorieën waren er ook in het jaar 2013. Ds. M. Golverdingen heeft enkele malen een ernstige operatie moeten ondergaan. Het herstel daarna verliep redelijk, weliswaar met complicaties. Inmiddels is hij gelukkig weer in staat eenmaal per zondag de gemeenten te dienen.

Bij de rector van onze Theologische School, ds. A. Moerkerken, werd een gezwel geconstateerd, waarom een nier moest worden weggenomen. Inmiddels heeft hij zijn werk weer enigszins hervat.

□ Ds. Neele en oud. de Bel van Poortugaal.

Bij broeder ds. C. Neele gaat de ernstige ziekte, die hem al jaren bezet, gestadig door. De Heere geve keer op keer kracht om de gemeente van Poortugaal, waar hij met zoveel liefde wordt omringd, nog wat mag (blijven) dienen.

De vrouw van ds. W. J. Karels, mevr. M.C. Karels-Cromwijk, te Hardinxveld-Giessendam is al jaren MS-patiënte. Deze slopende ziekte, die aanzienlijk verergert, heeft ernstige gevolgen. Zó dat zij sterk afhankelijk is van de hulp van anderen.

De nu 92-jarige weduwnaar ds. J. Mijnders moest zijn oudste zoon aan de dood afstaan.

De vrouw van onze ambtsbroeder en mededocent ds. P. Mulder ontvangt nog steeds medische begeleiding vanwege de ernstige ziekte die haar trof. Het mag worden opgemerkt dat de Heere haar tot hiertoe nabij is.

Velerlei arbeid

Het werk van de onderscheiden deputaatschappen en organisaties/instellingen die uitgaan van onze gemeenten, mocht gestadig voortgang vinden. Wie het rapportenboekje - beter 'boek' - van de laatste synode doorbladert, moet constateren dat er veel werk mag worden gedaan. Alles memoreren gaat niet. Enkele hoofdmomenten:

Ons zendingsdeputaatschap worstelt met het probleem van onvervulde vacatures. Van 8 tot 12 april werd voor de vierde keer de Generale Synode van de Nigeria Reformed Church (NRC) gehouden. De Gereformeerde Gemeenten hebben een correspondentieband met de NRC. H.J. Agteresch en G. Nieuwenhuis waren namens 'Holland' daar aanwezig.

In oktober was een delegatie van ZGG aanwezig bij de herdenking dat vijftig jaar eerder ds. G. Kuijt het zendingswerk onder de Papoea's begon. Het is een teken van Gods trouw, dat ondanks alle menselijke tekorten en zonden, in dit verre land een kerk is ontstaan.

In eigen land gaat de ontkerstening droevig door. Daarom is het werk van het deputaatschap Evangelisatie van zo groot belang en onze (financiële) steun waard.

Met dankbaarheid mag worden vastgesteld dat er ook enkele memorabele momenten waren. Op 16 maart werd een nieuw gebouw - genaamd *De Bron* - van de evangelisatiepost te Merksem officieel in gebruik genomen. Het dient ter vervanging van het gebouw, waarin men een halve eeuw bijeenkwam. De Heere gedenke bijzonder onze broeder evangelist Van Setten in zijn gezondheid en met zijn gezin. De evangelisatiepost in Alkmaar is verhuisd naar een nieuw gebouw, waaraan de naam *Bij de Bron* is gegeven. Op 12 oktober vond in het inloopcentrum *Het Kruispunt* te Tilburg een bijeenkomst plaats ter herdenking van 40 jaar evangelisatie, aldaar.

Nadat ouderling K. Bel uit Capelle aan den IJssel de functie van algemeen secretaris van het deputaatschap Evangelisatie enige tijd had waargenomen is met ingang van 1 januari 2014 in deze vacature benoemd G. Geijtenbeek uit Goes.

Veel werk in ons kerkelijk leven wordt ondersteund of gecoördineerd door ons kerkelijk bureau te Woerden. De betekenis van dit centrum kan moeilijk worden overschat. Sinds 1 maart 1998 stond het bureau onder leiding van P. Verweij. Hij heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid van vervroegde uittreding. Per 1 augustus heeft hij zijn directietaken overgedragen aan B.W. Drost, die reeds vanaf 2000 werkzaam was bij het Kerkelijk Bureau. Met zijn medewerkers wensen we hem de zegen des Heeren.

Tenslotte

Zo blikten we wat terug op 2013. Dat doen we in een wereld waarin apocalyptische lijnen duidelijker zichtbaar worden; in een samenleving die het heidendom steeds meer verkiest boven het christendom; in het kerkelijke leven dat deelt in de schuld en het verval. Laten we samen - op welke plaats de Heere ons ook stelt - onze blik schuldig en hulpeloos naar Boven richten. En met Elisa voor het water uitroepen: 'Waar is de HEERE, de God van Elia, ja Dezelve?' (2 Kon. 2: 14m). Die God van Elia, Die in tijd van nood steeds onderhoudt, Zijn Kerk onderhoudt en in het dagelijks brood onderhoudt. Die God Die levend maakt en Die het gebed verhoort. Opdat de HEERE, de God van het verleden, Zijn macht en trouw tonen zal! In de verheerlijking van Immanuel door de kracht van Zijn Geest.

BOEKENNIEUWS

'Ik begrijp niet dat er in China nog steeds geen zendelingen zijn', zegt de negenjarige Hudson als hij samen met zijn zusje Amalia bij zijn vader op de bank zit. 'Ik bid vaak of ik zendeling mag worden in China'. Als Hudson 17 jaar is wordt dit gebed verhoord: de Heere roept hem persoonlijk om naar China te gaan en Zijn naam aan de Chinezen bekend te maken. Hudson bereidt zich voor op deze taak door de Chinese taal te leren en een opleiding tot arts te volgen. Als hij eindelijk genoeg geld heeft, kan hij op reis gaan. In China wordt zijn geloof vele malen op de proef gesteld, maar Hudson ondervindt dat Die hem geroepen heeft ook getrouw is.

In dit boek lezen we het levensverhaal van de zending Hudson Taylor (1832-1905). De man naar wie de Hudson Taylor-zending is genoemd, geïnitieerd door ds. M. J. Kleppe. De huidige voorzitter, mr. dr. J. T. van den Berg en zijn vrouw mevrouw J. van den Berg-Witvliet blijken zelfs meegelezen te hebben.

Het verhaal is aansprekend geschreven door mevrouw Kranendonk en bedoeld voor kinderen vanaf ongeveer elf jaar.

Maar ook volwassenen zullen het met genoegen lezen. Op pagina 150-152 wordt een uitvoerige chronologie van het leven van Hudson Taylor gegeven.

Daarna enkele bladzijden met biografische informatie, die zeer lezenswaard is. Door deze bladzijden vooraf eerst te lezen komt men te meer onder de indruk van het leven van deze knecht van God. We lezen dan hoe de Heere zorgt voor Zijn eigen werk en welbehagen. Het is een gave om zoveel stof zo duidelijk en zo sfeervol te vertellen. De geestelijke nood van zo'n immens land komt al lezend dichterbij. Daarom wensen we het van harte in de hand van jong... en oud(er).

N.a.v. Ga voor Mij naar China, het leven en werk van Hudson Taylor, verteld voor kinderen van elf jaar en ouder door mevrouw J. Kranendonk-Gijssen; uitg. de Banier, Apeldoorn; ISBN 9789033699962. 155 pag. € 9,95

v. A.

Aanvang: 19.30 uur. Na de dienst is er gelegenheid om van de dominee afscheid te nemen en zal u een kop koffie worden aangeboden.

Kerkenraad Geref. Gemeente Dirksland

■ 40-JARIG AMBTSJUBILEUM EN KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING DIAKEN C. SCHIPPER, PUTTERSCHOEK

Woensdag 11 december was het 40 jaar geleden dat de nestor van onze kerkenraad, dhr. C. Schipper, tot diaken werd bevestigd in de Geref. Gemeente te Puttershoek. Hiermee ging een gekoesterde wens in vervulling om onze gemeente die hem lief was, te mogen dienen. Ds. H. Hofman leidde de dienst en preekte over 1 Tim. 3. Door de vervulling van deze vacature bestond de kerkenraad toen uit twee ouderlingen en één diaken. Tijdens een bijeenkomst met familie, kerkenraad en consulent is op vrijdag 13 december stilgestaan bij dit 40-jarig ambtsjubileum. Tijdens dit samenzijn werd broeder Schipper verrast door het bezoek van burgemeester mr. drs. A.J. Borgdorff van de gemeente Binnenmaas. Namens Z.M. Koning Willem-Alexander mochten hem (onverwacht) de versierselen behorende bij het lidmaatschap in de Orde van Oranje-Nassau worden opgespeld. De burgemeester noemde het vele werk dat broeder Schipper heeft verzet voor onze kerkelijke gemeente als voorzitter van de diaconie. Daarnaast mocht hij ook zijn krachten geven aan het werk binnen het oprichtings- en schoolbestuur van de Petrus Datheenschool te Puttershoek. Diaken Schipper sprak een dankwoord uit richting vrouw, kinderen, kerkenraad en de burgemeester. Enkele herinneringen uit de afgelopen 40 jaar werden aangehaald. Broeder Schipper eindigde met het uitspreken van zijn dank aan de Heere, Die hem lust en krachten gaf, met de woorden van Psalm 116:7 (berijmd). Ds. Vermeij sprak enkele hartelijke woorden en wees nog op de onderscheiding die de Koning van de Kerk geeft, wanneer Hij onderscheid maakt waar dat ten diepste niet is. In de vele jaren van zijn consulentschap heeft hij diaken Schipper leren kennen als bescheiden, rustig, weloverwogen, samenbindend en trouw in het uitvoeren van zijn taken en plichten. Tijdens de receptie die 's-avonds werd gehouden kwam de gemeente in grote getale op om br. Schipper te bedanken voor zijn dienstwerk. In de morgendienst van zondag 15 december heeft ds. A.B. van der Heiden aandacht besteed aan dit ambtsjubileum, waarbij hij zijn oude 'schoolvriend' en zijn vrouw hartelijk toesprak. Jubileren komt van het Bijbelse woord jubeljaar. Een jaar van bijzondere betekenis voor hen die

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Markham (Can.): ds. C.J. Meeuse te Goes.

BEDANKT

Voor Hoogeveen:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Voor Grand Rapids-Beckwith (VS):

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Voor Oostkapelle:

ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

■ LAATSTE DIENST IN BREDAS ZELFSTANDIGE GEMEENTE

In de vergadering van de classis Dordrecht van 26 augustus jl. moest helaas het besluit genomen worden dat de Gereformeerde Gemeente van Breda niet langer

zelfstandig kan blijven voortbestaan en daarom per 1 januari 2014 afdeling van de gemeente van Dordrecht zal worden. De laatste kerkdienst als zelfstandige gemeente zal plaatsvinden in het eigen kerkgebouw: Vriesdongen 1 te Breda, op **maandag 30 december 2013**, aanvang 19.30 uur. In deze dienst zal ds. H. Hofman als consulent van Breda voorgaan. Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

■ AFSCHIED DS. J. SCHIPPER VAN DIRKSLAND

Dinsdag 7 januari 2014 zal in een dienst in ons kerkgebouw, Mozartsingel 2, afscheid worden genomen van ds. J. Schipper i.v.m. diens vertrek naar de gemeente te Leerdam.

failliet waren gegaan. Jubileren is jezelf afschrijven en alles toeschrijven aan God. Soli Deo Gloria. De gemeente zong diaken Schipper tenslotte nog staande Psalm 92:8 toe. De Heere geve dat onze geliefde ambtbroeder nog enkele jaren onze gemeente mag dienen en schenke hem het loon van een getrouwe dienstknecht.

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Puttershoek

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2013

Pag. 88, **Werkgroep voor studenten**
Mentor drs. T. Dorresteyn van kring
Ede-Wageningen is als zodanig opgevolgd door:
drs. B.J. Jelier RA, Nieuweweg 44,
6744 PM Edeveen,
tel. (0318) 507735,
e-mail: basjelier@kliksafe.nl.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 29 DECEMBER 2013

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Amsterdam-Noord 15.30 uur ds. A. Schot; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Arnhem 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Benthuisen 9.30 en 15.30 uur stud. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur stud. H.A. van Zetten; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. L. Blok; Borssele 9.30 uur ds. S.W. Janse en 18.00 uur ds. J. Schipper; Boskoop 9.30 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Brakel 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Breda 10.00 uur ds. A.T. Huijser; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 18.30 uur stud. P.D. den Haan; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 18.30 uur ds. F. Mulder; Deventer 10.00 uur ds. R. Kattenberg en 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Dinteloord 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Dirksland 10.00 uur stud. P.G. Heijkamp; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. K. Boeder; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur stud. H. Brons; Emmeloord 15.00 uur ds. K. Boeder; Enschede 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Enter 9.30 uur ds. A.J. de Waard en 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.30 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenhage 10.00 en 16.00 uur ds. F. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. J. Schipper en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 18.00 uur ds. P. Mulder;

Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur stud. H. van der Heiden; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. P. Melis; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. J. Schipper; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. G. van Manen; Hoogvliet 19.00 uur ds. W. Silfhout; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Kapelle-Biezeling 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. L. Terlouw; Kortgene 14.30 uur ds. S.W. Janse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Lelystad 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Lisse 10.00 en 15.00 uur ds. H. Hofman; Marknesse 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Mijdrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Naaldwijk 19.00 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Nieuwdorp 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwer ter Aa 19.00 uur stud. H. Brons; Nieuwerkerk 15.30 uur (H.D.) ds. A.J. Gunst; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Nijkerk 14.30 uur ds. G. Beens; Ooltgensplaat 14.30 uur ds. E. Bakker; Oostburg 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur stud. W.A. Zondag; Oostkapelle 9.30 uur stud. P.G. Heijkamp en 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oostvoorne 15.30 uur ds. L. Terlouw; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 10.00 uur ds. A. Schot; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Poederloijen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 15.30 uur ds. P. Mulder; Puttershoek 10.00 uur ds. P. Mulder en 15.30 uur ds. M.J.

van Gelder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 15.30 uur stud. P.D. den Haan; Rijssen-Noord 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur (H.D.) ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. H. Paul; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck; Soest 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. A. Schot; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A. Verschuure; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Tholen 10.00 uur ds. C. Harinck; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Veen 14.30 uur ds. M. Karens; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur ds. H. Hofman; Vlissingen 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Wierden 9.30 en 18.30 uur ds. G. Hoogerland; Woerden 10.00 uur ds. C.J. Meeuse en 16.00 uur ds. L. Blok; Wolphaartsdijk 14.00 uur stud. P.G. Heijkamp en 18.00 uur ds. C. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Zwolle 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden.

■ MAANDAG 30 DECEMBER 2013

Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. D. de Wit; Breda 19.30 uur ds. H. Hofman; Eindhoven 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Haamstede 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Mijdrecht 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Naaldwijk 19.45 uur ds. P. Mulder.

■ DINSDAG 31 DECEMBER 2013 OUDJAARSDAG

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 16.30 uur stud. H.A. van Zetten; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. J.M. Kleppe; Arnhem 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Barendrecht 19.00 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Berkenwoude 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Bodegraven 19.00 uur ds. J. Driessen; Borssele 15.30 uur ds. C. van Krimpen; Boskoop 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 16.30 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur

ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 16.00 uur stud. W.A. Zondag; Dirksland 19.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 19.45 uur ds. H. Hofman; Drachten 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ede 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur stud. W.A. Zondag; Enkhuizen 19.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Enter 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 18.00 uur ds. P. Melis; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 19.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 17.00 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Groningen 20.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. M. Joosse; Hilversum 16.00 uur ds. B.J. van Boven; Hoedekenskerke 19.00 uur stud. P.D. den Haan; Hoogvliet 17.00 uur ds. L. Terlouw; Houten 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 16.30 uur ds. G.J.N. Moens; Kapelle-Biezeling 18.30 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Leerdam 17.00 uur ds. M. Mondria; Lelystad 19.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 14.30 uur ds. A. Schot; Meliskerke 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 19.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 19.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 19.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nijkerk 16.30 uur ds. G. Beens; Nisse 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Nunspeet 19.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 16.30 uur ds. S. Maljaars; Oostburg 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 15.00 uur ds. J. Schipper; Oostkapelle 16.30 uur ds. D.W. Tuinier; Opheusden 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 17.00 uur ds. J. Mijnders; Oudemirdum 14.30 uur ds. J.B. Zippro; Poederoijen 17.00 uur ds. B. Labee; Puttershoek 16.30 uur ds. H. Hofman; Rhenen 19.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 19.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 17.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 17.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 17.00 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 16.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur stud. P.G. Heijkamp; Rotterdam-Centrum 17.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 19.00 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 19.00 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Sint Philipsland 15.30 uur ds. E. Bakker; Sliedrecht 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest

16.00 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 16.00 uur ds. M. Joosse; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Veen 19.30 uur stud. H.A. van Zetten; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. H. Paul; Waarde 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 19.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 16.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Wierden 19.15 uur ds. A. Schreuder; Woerden 19.30 uur stud. H. Brons; Yerseke 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 19.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 17.00 uur ds. C. Hogchem.

■ WOENSDAG 1 JANUARI 2014 NIEUWJAARSDAG

Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblas-
serdam 10.00 uur ds. B. van der Heiden;
Alphen a/d Rijn 9.00 uur stud. H.A. van
Zetten; Amersfoort 10.00 uur ds. W. Vis-
scher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe;
Arnhem 10.00 uur stud. H. van der Heiden;
Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. D. de Wit;
Barneveld-Zuid 9.30 uur ds. G. Bredeweg;
Beekbergen 10.00 uur ds. A.B. van der Hei-
den; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen;
Boskoop 11.00 uur stud. H.A. van Zetten;
Breda 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Ca-
pelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur
ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00
uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom
9.30 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00
uur ds. J. Schipper; Doetinchem 10.00 uur
ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 uur ds.
H. Hofman; Ede 9.30 uur ds. A.A. Brugge;
Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Em-
meloord 11.00 uur stud. W.A. Zondag; En-
khuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enter
9.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 uur
ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C.
Hogchem; Goes 9.30 uur ds. C.J. Meeuse;
Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda
10.00 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder
9.30 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00
uur ds. J.B. Zippro; Hendrik-Ido-Ambacht
10.00 uur ds. M. Joosse; Houten 10.00 uur
ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds.
J. IJsselstein; Kapelle-Biezeling 10.00 uur
ds. C. Harinck; Klaaswaal 10.00 uur ds. G.J.
van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds.
G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Son-
neveld; Leerdam 10.00 uur ds. M.J. van Gel-
der; Marknesse 9.00 uur stud. W.A. Zondag;
Meliskerke 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; Mid-
delburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Middel-
harnis 9.30 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle
9.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland
10.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30

uur stud. P.D. den Haan; Nieuwer ter Aa
10.00 uur stud. H. Brons; Nijkerk 9.30 uur
ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.30 uur ds. A.
Schot; Oosterland 10.00 uur ds. A.J. Gunst;
Opheusden 10.00 uur ds. G.M. de Leeuw;
Portugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Rhenen
9.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 10.00 uur
ds. G. Pater; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. C.A.
van Dieren; Rijssen-West 19.30 uur ds. J.
van Laar; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds.
H. Paul; Scherpenisse 9.30 uur ds. E. Bakker;
Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure;
Sliedrecht 10.30 uur ds. A.T. Huijser; Stol-
wijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneu-
zen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde -
De Vecht 9.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Gel-
dermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Uddel
10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 19.30 uur
ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 uur ds.
B. Labee; Waarde 9.30 uur ds. D.W. Tuinier;
Waardenburg 10.00 uur ds. M. Mondria;
Werkendam 10.00 uur ds. M. Karens; Wolp-
haartsdijk 11.30 uur ds. C.J. Meeuse; Zeist
10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer
10.00 uur ds. G.W.S. Mulder.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 DECEMBER 2013

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk-
maar) 10.00 uur evang. J. Krijgsman;
Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur
evang. G. Baan en 17.00 uur evang. J. Krijgs-
man; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en
15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwar-
den (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang.
S. de Visser en 16.00 uur ds. J. IJsselstein;
Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merk-
sem) 10.00 uur evang. A. van Setten;
Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en
18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ DINSDAG 31 DECEMBER 2013 OUDJAARSDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk-
maar) 18.00 uur evang. G. Baan; Amster-
dam (Looiersgracht 70) 17.00 uur evang.
J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I)
19.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwar-
den (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang.
S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat
21-23, Merksem) 19.00 uur evang. A. van
Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105)
19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ WOENSDAG 1 JANUARI 2014 NIEUWJAARSDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk-
maar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amster-
dam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. J.
Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30
uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden
(Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de
Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-
23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Set-
ten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00
uur evang. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Graag willen we allen die hebben meegedeeld na het overlijden en bij de begrafenis van onze geliefde vader en opa

Rogier Boogaard

hartelijk bedanken.

Uw meeleven hebben we zeer gewaardeerd.
De verkondiging van het evangelie stond voor hem centraal; de Heere stelde datgene wat hij ons heeft nagelaten, dienstbaar aan de komst van Zijn koninkrijk.

Familie Boogaard
Goes, december 2013

Langs deze weg willen wij familie, vrienden, (em)predikanten, studenten, predikantsweduwen en kerkenraden 's Heeren onmisbare zegen toewensen voor het jaar 2014.

Wekerom, fam. C.L. Hage-Baaij

Langs deze weg willen wij vrienden, predikanten, studenten en kerkenraden 's Heeren onmisbare zegen toewensen voor het jaar 2014.

Fam. L. de Bruine-Otte
Oosterland

Hartelijk dank voor al uw goede wensen. Wederkerig wensen we familie, vrienden en bekenden, kerkenraden, predikanten en predikantsweduwen, evangelisten en studenten de zegen des Heeren toe voor 2014.

Dordrecht,
M. Golverdingen vdm,
T.H.M. Golverdingen-van der Heiden

PRAKTIJK FIDUCIA
Psychosociale hulpverlening en contextuele therapie

In vertrouwen met jezelf en anderen

Werken aan verandering;
verbetering of acceptatie van
**persoonlijke, relatie- of
familieproblemen.**

www.praktijkfiducia.nl
06 - 29 41 51 47

Ambtskleding Herenkleding Trouwkostuums

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 - 10 64 28 07
www.dorstbegraveniszorg.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen

Begravenisonderneming

De Jongh

H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Meliëste

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begrafenissen.*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Ambtskleding

- maatkostuums
- preekjassen

Bij aankoop van
3-delig ambts-kostuum
t.w.v. 279,-

GRATIS
strijk-
vrij
over-
hemd

Actie geldig t/m
31 januari
2014

**Koorkleding
Rouwkleiding**

**Maak snel een afspraak,
we komen graag bij u langs
voor persoonlijk advies**

Klamar's
FASHION

Klaas Leendert en Marian Blok
's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Nieuw!

Ds. G.J. Capellen | Jeanet Zuidweg:

De Rots in de branding Thematisch Bijbels dagboek

Een bijzonder dagboek voor jong en oud! Er is bewust gekozen voor weken en niet voor data, zodat je er het hele jaar in kan beginnen. Dit dagboek is een wegwijzer in de stormen van het leven. Er worden 52 verschillende thema's beschreven, o.a.: bidden, Bijbellezende, vriendschap, rouw, hoop, lijden, verlangen, enz. Jeugdwerkleiders die een inleiding willen houden kunnen dit boek gebruiken als naslagwerk.

Uitgave van:

**DRUKKERIJ & BOEKHANDEL
VAN VELZEN B.V.**

Dorpsstraat 83 - Krabbendijke - 0113-506173
E-mail: ljmeuwesen@velzenbv.nl
Ook leverbaar via uw boekhandel

€ 19,90

Trainingen voor o.a. kerken, scholen, verenigingen en andere identiteitsgebonden (zorg)instellingen
BEL OF MAIL GERUST VOOR ADVIES OF MEER INFO

Wincoop Veiligheidstrainingen B.V.
 Anthonie Fokkerstraat 45 B - 3772 MP Barneveld
 Telefoon (0342) 417 371 - Fax (0342) 417 286
 E-mail info@wincoop-vt.nl

BHV
 trainingen

(kinder)
EHBO
 trainingen

AED
 trainingen

Bekijk ons complete aanbod op www.wincoop-vt.nl

Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg** ondersteuning?

Agathos is een reformatische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Reserveer nu u vak 2014 in vertrouwde sfeer bij vakoord Holsappel in Zuna bij Rijssen v.a.g.v. 6 t/m 8 pers bungalows' ligt aan nieuw natuur gebied met veel fiets en wandel mogelijkheden.
 tel 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

GEEF

voor Christelijk (vervolg) onderwijs in China

Helpt u mee om te voorzien in de grote behoefte aan christelijk onderwijs? Dit kan mede dankzij uw hulp. Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: 3473.76.029
 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR
 Stichting Bijbelse Hulpverlening China
WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen met psychische problemen

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
 T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

E. Treur
 Kroostweg 22
 3704 ED Zeist
 Telefoon 030 - 6924258
 Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

**AMELAND - TERSCHELLING
 BAKKEVEEN (frl)OMMEN -
 HARDENBERG Vakantie 2014**
 t.h. luxe chalets /keurige stacacar.
 Huur niet (te) duur!kijk op:
www.vdsluisvakanties.nl
 of bel 0512-516096

**Reformatische
 Psychologenpraktijk
 Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan **kinderen, jongeren en volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnnederland.nl www.rpnnederland.nl

VAKANTIE in de BETUWE

Rust, ruimte en gezelligheid op camping DE VIJVERHOF in OMMEREN.

Kindvr, div act. Huurcaravan 4 pers, vakantiewon.10 pers.
 lets te vieren?

Kom dan naar de Vijverhof!
 Wij verzorgen het graag voor u!
www.campingdevijverhof.nl
 Tel. 0344 601973

*Bouwstenen
 gevraagd!*

Het aantal leden van het oude Lisukerkje in een bergdorp in Yunnan groeit.

Dringend hulp gevraagd bij de bouw van een nieuw dorpskerkje!

Uw gift op: NL59 INGB 0003 1555 32
 T 0252-418269
 W www.bonisa.nl

Vanaf € 10 geeft u al 100 stenen. Hoeveel (financiële) stenen draagt u bij?

"Mijn huis zal een huis van gebed genaamd worden voor alle volken"

Bonisa
 ZENDING

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft ten doel de individuele en collectieve voorlichting aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen. U steunt ons als donateur al voor € 10,- per kalenderjaar.

Donateurs krijgen de door onze stichting opgestelde principiële en praktische brochures en nieuwsbrieven gratis toegezonden. Mocht u interesse hebben in de brochures dan kunt u deze aanvragen.

Donateuraanmeldingen, vragen stellen en/of brochures opvragen kan via:

- E-mail sgv.voorlichting@kliksafe.nl
- E-mail sgv.secretariaat@kliksafe.nl
- Telefoon 0488-44 91 54

sgv.voorlichting@kliksafe.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

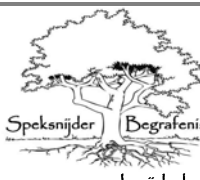
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur huisje tot 4 pers.
achter woonboerderij in
Woudenberg (Scherpenzeel)
Voor tijdelijke bewoning of vakantie.
Ruim en allerlei voorzieningen.
06-39405879

Te huur 6 pers. chalet te **Elspeet**
op rustig park. Prijs vanaf **€ 295,00**
p.w. Voor info en foto's 078-6426651
of 0654202626 of per mail:
verweijvanhoven@kpnmail.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

Terdege gelezen van 20 november?
Bed and Breakfast
"Zaans Moment"
Kom genieten van Noord-Holland!
€ 59,00 2 p.p.n. tel: 075-6702756
bedbreakfastzaansmoment.nl

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begravenisverzorging

www.speksnijderbegravenisverzorging.nl

uitvaartzorg
G. Mulder

Wij zijn dag en nacht bereikbaar.
Wij verzorgen alleen begravenissen.
Werkzaam in Woudenberg en omstreken.

Schoolstraat 13 • 3931 HW Woudenberg
06 28698755 • gmuldervanburg@kliksafe.nl

Orgelbouw Advies Commissie
een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Voor €495,- all-in per week staat uw stacaravan in Oostenrijk klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en recreatieactiviteiten voor jong en oud.
Meer info www.es-vakanties.nl of bel 055 3030083

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

www.casafamiliasalland.nl
Wij zijn een kleinschalig vakantiepark met luxe bungalows van alle gemakken voorzien. In de schoolvakanties is er een recreatieteam voor jong en ouder. Kijk op onze site voor meer informatie. Hiernaast is in de winterperiode tijdelijke bewoning bespreekbaar tegen speciale tarieven. Voor informatie hierover kunt u mailen naar info@casafamiliasalland.nl
Welkom op ons mooie park.

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

VAKANTIE in de BETUWE
Rust, ruimte en gezelligheid op camping DE VIJVERHOF in OMMEREN.
Kindvr, div act. Huurcaravan 4 pers, vakantiewon. 10 pers.
Iets te vieren?
Kom dan naar de Vijverhof!
Wij verzorgen het graag voor u!
www.campingdevijverhof.nl
Tel. 0344 601973

Bouwmanagement
Bouwbegeleiding
Bouwkundig toezicht

Voor al uw bouwkundig advies:

van den Bunt Bouwbegeleiding Barneveld

Achterveldseweg 5
3772 NA Barneveld

Mob: 06 3399 1451
Mail: pbunt@solcon.nl

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

*Begrafenisonderneming
De Kloe*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
www.begrafenisondernemingdekloe.nl

 Kees van Asselt
christelijke begrafenisondernemer

Johan Willem Frisoalaan 4
3931 KC Woudenberg
m. 06 15 45 11 30
i. www.begrafenisondernemervanasselt.eu
Voor een stijlvolle begrafenis
Wij verzorgen geen crematies
Vraag GRATIS ons 'laatste wensen' boekje aan.

Van de partij

Het jaar 2013 is bijna geschiedenis.
Wat 2014 gaat brengen, is onbekend.
Maar de 'tijdgeest' zal doorwroeten.
Onderuit halen wat goed en mooi is.
Ook in politiek Den Haag.

De SGP stelt zich daartegen teweer.
Zo goed en zo kwaad als het kan.

Bemoedigend zijn de vele
steunbetuigingen.

Mooi de onverwachte mogelijkheden.
Fijn de extra steun.

In 2014 hoopt de SGP weer van de
partij te zijn.
Werkend aan de vraagstukken van nu.
Met het oog op de naaste.
Getuigend van het Woord. Tot eer van
God.

Ook van de partij?

Daad bij het Woord

De SGP stáát ervoor!

www.sgp.nl

Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
ROTTERDAM, t 010 - 72 00 770

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

UITNODIGING

Symposium Waardevol leven

Wat zeggen keuzes over leven en dood over onze samenleving?

31 JANUARI 2014, Sint-Joriskerk Amersfoort, 13.30 uur

Symposium rondom afscheid van dr. R. Seldenrijk als directeur van de NPV en presentatie van het boek Waardevol Leven. Symposiumvoorzitter is dr. B.J. Spruyt.

Meer informatie en aanmelden op www.npvzorg.nl/afschied

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Begravenisverzorging I. Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36
06. 53 23 73 20

Dienstverlening in geheel Zeeland

www.begravenisverzorging-janssen.nl
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Wij verzorgen geen crematies

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

O.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie
faalangst · fobie · gedragsproblemen
identiteitsproblemen · lichamelijke
spanningsklachten · negatief zelfbeeld
onzekerheid · opvoedingsproblemen
paniek · piekeren · PDD-NOS
relatieproblemen · slaapproblemen
somerheid · spanning · stress
syndroom van Asperger

Informatie en aanmelding via:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in: Ridderkerk, Barneveld en Meteren

SPANNENDE BOEKEN VAN W. SCHIPPERS NU WEER DOOR DUIZENDEN GELEZEN! NU AL 33 DELEN!

In storm en vloed
De trotse boer van "De Guilerhof" in de buurt van Elburg wil zich niet door zijn pleegkind laten waarschuwen voor een mogelijke watervloed. Als het water komt vlucht hij naar de zolder, maar komt de redding wel op tijd?

Abonneren op de Schippersserie? Elke 2 maanden krijgt u een nieuw Schippersboek. Abonnees betalen geen 13,95, maar slechts **9,95** per deel.

Voor meer info zie onze website: www.ramshoorn.nl

recent verschenen

Uitgeverij en Boekhandel De Ramshoorn

Lange Vorststraat 21 - Goes (0113) 22 19 09

Poststraat 8 - Bruinisse (0111) 48 11 48

info@ramshoorn.nl

Schutseshop - Kruiningen - sandalokerse@aol.nl

Verkrijgbaar bij de boekhandel

- ☐ ex. In storm en vloed - à 13,95
☐ ex. De vrijwilliger van 1830 - à 13,95
☐ **Abonnement op de Schippersserie à 9,95** per deel ipv 13,95
(elke 2 mnd nieuw deel, keuze uit verschenen delen)

Naam
Adres
Postcode
Woonplaats
Telefoonnr.

Bon, in envelop zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes